

N:o 13.

*Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående upp-
låtelse å Grängesbergs grufskog af mark till begravnings-
plats m. m.; gifven Stockholms slott den 30 november
1893.*

Under åberopande af bilagda utdrag af protokollet öfver ecklesiastik-
ärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att
medgifva,

dels att från Grängesbergs grufskog må, efter af skogsförvaltningen
på vederbörandes bekostnad verkställd utstakning, till begravningsplats, till
plats för bostadslägenhet för en polisman m. m. samt till tomt för skolhus
för alltid upplätas tre särskilda områden om femtio ar hvarterdera, mot afgäld
för hvarje område af en hektoliter 59 liter spannmål, $\frac{1}{3}$ råg och $\frac{2}{3}$ hafre,
att efter medelmarkegångspris årligen utgöras, samt under vilkor i öfrigt,
att den å ifrågavarande områden nu befintliga ståndskog skall för gruf-
skogen tillgodogöras, och motsvarande besparing å årshygget innehållas,
samt att erforderligt stängsel kring ifrågakomna områden af vederbörande
uppsättes och underhålles,

dels att de årliga afgälderna må användas på enahanda sätt, som
enligt nådiga förordningen angående förvaltningen af statens till bergs-
handteringens understöd anslagna skogar den 30 maj 1873 är stadgadt i
afseende på de medel, som inflyta genom försäljning af virke från dylika
skogar.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande
utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl.
nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

G. F. Gilljam.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 november 1893.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve LEWENHAUPT,
Statsråden: friherre VON ESSEN,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON.

6:o.

Härefter anförde departementschefen, statsrådet Gilljam:
»Enligt bemyndigande af Stora Kopparbergs bergslags aktiebolag med flere bolag, i egenskap af grufegare i Grängesberg och nyttjanderättsinnehafvare af Grängesbergs grufskog, har grufförvaltaren A. E. Salwén i en till Eders Kongl. Maj:t ingifven skrift anhållit, att två särskilda områden å Grängesbergs grufskog inom Grangärde socken af Kopparbergs län, hvartdera om 50 ar, måtte, mot erläggande af årlig afgäld till grufskogskassan,

upplåtas till grufegarne dels till begravningsplats, dels till bostadslägenhet åt en på platsen anställd polisman och mottagningsrum för ortens läkare vid besök derstädes m. m. Till stöd för denna ansökning har Salwén an- fört, bland annat, att till följd af arbetarebefolkningens ökning vid Gränges- bergs gruffält och platsens aflägsna läge från församlingens kyrka behöfvet af särskild kyrklig ordning alltmera gjort sig gällande, hvadan Gränges- bergs grufegare utverkat anställande af särskild prest för denna del af Bergslagen samt begynt uppföra egen kyrka; att emellertid lämplig mark för begravningsplats ej kunnat förvärfvas från enskild jordegare, hvadan för detta ändamål upplåtelse af mark å grufskogen, i närheten af kyrkan, vore behöflig; samt att de dryga utgifter grufegarne finge vidkännas dels såsom aflöningsbidrag åt polisman och läkare, dels för ofvannämnda bostads- lägenhets uppförande nödsakade dem att söka anskaffa byggnadstomt dertill genom nu begärd upplåtelse, helst välbelägen och i öfrigt ändamålsenlig plats ej kunde annorledes åstadkommas vid gruffältet, och ett centralt läge för en byggnad af denna beskaffenhet vore af största vigt.

Samtidigt med ofvanberörda skrifts ingifvande har Salwén, enligt honom af Grängärdes församling, jemlikt beslut å kyrkostämman den 14 juni 1892, lemnadt uppdrag anhållit, att ett område af 50 ar å omförmälda grufskog, i granskapet af lägenheten Tybo, måtte åt församlingen upplåtas för uppförande af skolhus. Vid nyssnämnda kyrkostämman hade skolrådet, enligt hvad ett af Salwén inlemnadt protokollsutdrag utvisar, föreslagit, att ansökning om dylik upplåtelse borde göras; och sedan under öfver- läggningen härom betonats dels nödvändigheten af att så snart som möj- ligt i Grängesberg, dit allt flere grufarbetare med sina i allmänhet stora familjer inflyttade, företrädesvis för dessas barn låta uppföra rymliga och välbelägna skollokaler, helst församlingen för närvarande derstädes egde endast *en* sådan, dels svårigheten att i Grängesberg annorstädes än å gruf- skogen finna lämplig byggnadsplats för dylika lokaler, biträdde kyrko- stämman skolrådets förslag. I nu ifrågavarande ansökning har Salwén tillika anført, att den befintliga skollokalen i Grängesberg vore alldeles otillräcklig för skolbarnen å nämnda ort, hvilken hade en befolkning af omkring 800 arbetare, samt att bristen på lämpliga byggnadsplatser hittills omöjliggjort afhjelpande af detta missförhållande, hvilket likväl kräfde snar förändring.

I de båda ansökningarna åberopas en bilagd, af kommissionslandt- mätaren A. Lejdström år 1892 upprättad »karta öfver den mark, som är föreslagen till kyrkogård samt byggnadsplatser för skolhus och bostad för polisman inom Grängesbergs grufskog», å hvilken karta de till afsöndring ifrågasatta områdena äro utmärkta.

Vidare åtföljas ansökningarna af särskilda utdrag af protokoll vid stämma med bergsbruksidkare och grufegare inom Vesterbergslagen af Kopparbergs län den 21 juni 1892, utvisande att samtliga närvarande nyttjanderättsinnehafvare af Grängesbergs grufskog på framställd begäran förordat ofvanberörda upplåtelse.

På grund af nådiga remisser har domänstyrelsen infordrat yttranden öfver de båda ansökningarna ej mindre af grufskogens förvaltare, extra jägmästaren E. Larson, än afven af vederbörande jägmästare i reviret och öfverjägmästaren i Gefle—Dala distrikt.

Förvaltaren af grufskogen har i sina yttranden, beträffande upplåtelse af mark till kyrkogård samt plats för bostad åt polisman m. m., upplyst, att Grängesbergs grufvor, till hvilkas understöd grufallmanningen vore af kronan upplåten, åtminstone under de senaste 40 åren icke erhållit ringaste utsynning från grufskogen, utan att all afverkning uteslutande uttagits af de å skogen belägna, utsyningsberättigade torpen; att under sagda tid grufegarne likväl ensamma fått vidkännas alla utgifter för skogens vård och förvaltning, intill dess genom ett af Eders Kongl. Maj:t den 18 september 1885 fastställt reglemente för förvaltningen och värden af Vesterbergslagens grufskogar bestämts, att utsyningstagarne skulle till bestridande af omkostnaderna för skogen erlägga skogsöresafgifter för beviljad utsynning; samt att svårligen annan utväg att vinna lämpligt belägna platser för nyssberörda ändamål gäfves för grufegarne än genom upplåtelse å grufskogen. Vidare har förvaltaren vitsordat, att inom eller i närheten af gruffältet lämplig skolhusplats svårligen kunde erhållas annorstädes än å grufskogen, samt meddelat, att Grängesbergs folkskoledistrikt omfattade endast gruffältet och de å allmanningen belägna torpen, hvadan en upplåtelse af plats till skolhustomt uteslutande tillgodokomme grufarbetarne och de utsyningsberättigade torpegarne. Förvaltaren har på ofvan anförda grunder tillstyrkt bifall till de båda ansökningarna mot årlig afgäld af tio kronor för hvarterdera af omförmälda tre områden.

Jägmästaren i reviret har instämt i förvaltarens yttranden. Jemväl öfverjägmästaren har, under åberopande att någon särskild afsevärd olägenhet icke borde genom de begärda upplåtelseorna uppstå för skogens vård och förvaltning, förordat ansökningarna.

Sedan domänstyrelsen, med öfverlemnande af dessa yttranden, utlätit sig öfver ansökningarna och dervid tillkännagifvit, att från skogsväsendets synpunkt icke något vore att erinra mot de sökta upplåtelseorna, hafva slutligen kammarkollegium och kommerskollegium afgifvit infordrade gemensamma utlåtanden i berörda ärenden.

Med erinran att, på sätt ofvan antydts, Eders Kongl. Maj:t genom nådigt beslut den 31 december 1891 medgifvit, det en extra ordinarie presterlig befattning må inrättas inom norra delen af Ljusnarsbergs och södra delen af Grangårde församling, får jag, på grund af hvad uti nu ifrågavarande ärenden förekommit och i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad de hörda myndigheterna tillstyrkt, i underdånighet hemställa, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att medgifva,

dels att, efter af skogsförvaltningen på vederbörande sökandes bekostnad verkställd utstakning, må för ofvan omförmälda särskilda ändamål af grufskogens mark för alltid upplätas tre områden om femtio ar hvarterda, mot en förenämnda tio kronor motsvarande afgäld för hvarje område af en hektoliter 59 liter spanmål, $\frac{1}{3}$ råg och $\frac{2}{3}$ hafre, att efter medelmarkegångspris årligen utgöras, samt under vilkor i öfrigt, att den å ifrågavarande områden nu befintliga ståndskog skall för grufskogen tillgodogöras, och motsvarande besparing å årshygget innehållas; samt att erforderligt stängsel kring ifrågakomna områden af vederbörande uppsättes och underhålles;

dels att de årliga afgälderna må användas på enahanda sätt, som enligt nådiga förordningen angående förvaltningen af statens till bergshandteringens understöd anslagna skogar den 30 maj 1873 är stadgadt i afseende på de medel, som inflyta genom försäljning af virke från dylika skogar.»

På tillstyrkan af statsrådets öfrige ledamöter behagade Hans Maj:t Konungen bifalla hvad departementschefen sålunda hemställt; och skulle proposition till Riksdagen aflätas af innehåll bilagan E vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

C. E. Blom.